

verschijnen. Welnu: Huyts was een ervaren journalist, hij behoorde tot de coterie van *NRC*-redacteuren en als dan toch iemand het beleid van het blad moest ombuigen, dan kon men, meenden zij, beter hèm nemen dan het risico lopen dat aan de *NRC* een buitenstaander opgedrongen werd. Het was Rooy en Swart bekend dat Huyts er bepaald veel prijs op stelde, de leiding van het blad in handen te nemen; zij wisten óók dat deze al met de 'foute' Raad van Voorlichting der Nederlandse pers contact opgenomen had.¹

Tot opluchting van directie en raad van commissarissen van de *NRC* droeg Rooy in feite de hoofdredactionele leiding van het blad aan Huyts over: de hoofdartikelen waren voortaan van diens hand. 'We moeten beseffen', schreef hij eind juli aan Rooy, 'dat we besloten zijn in een ruimte waarin de Duitse macht, de Duitse organisatie en de Duitse geest de toon aangeven . . . Dat het er niet bij blijven kan dat we ter gelegenheid van de grote schoonmaak een nieuw kastpapiertje kiezen, zal jou even duidelijk zijn als mij.'²

Dat Huyts de hoofdartikelen zou *blijven* schrijven, werd medio augustus door de raad van commissarissen met op één na algemene stemmen goedgekeurd; die ene tegenstem was van mr. G. Nauta die onmiddellijk als commissaris bedankte. Per 1 november verliet Rooy de krant; hij aanvaardde een functie bij een levensverzekeringsmaatschappij. Huyts werd toen ook officieel waarnemend hoofdredacteur. Eerst na het overlijden van Swart werd hij, op eigen dringend verzoek (hij dreigde bovendien dat hij, als de zaak niet spoedig doorging, bij Hushahn zijn beklag zou doen), tot hoofdredacteur benoemd.

De pro-Duitse hoofdartikelen die hij geschreven had en bleef schrijven, nunnten uit door ondoorzichtigheid. Wat zijn sympathieën voor de Sowjet-Unie waard waren, bleek in de zomer van '41 toen de brute Duitse invasie van dat land geen enkele wijziging in zijn beleid teweeg bracht. Het was een beleid waar overigens op enkele punten elementen van onafhankelijkheid in staken: een aantal Joodse personeelsleden werd door Huyts zo lang mogelijk beschermd en enige redacteuren en correspondenten die in hun artikelen tussen de regels door van toenemende twijfel aan Duitslands overwinning blijk gaven, hield hij de hand boven het hoofd. Bij dat alles pretendeerde

¹ 'De besprekingen welke ik hier ingeleid heb, hebben zich', schreef Huyts op 17 juli aan dr. van de Poel, lid van de Raad van Voorlichting, 'in een richting ontwikkeld welke in overeenstemming is met de in ons gesprek gebleken opvattingen. Het laat zich aanzien dat de organisatorische consequenties zeer spoedig getrokken zullen worden . . . Dit te uwer vertrouwelijke inlichting.' (a.v., 210). ² Brief, 31 juli 1940, van J. Huyts aan M. Rooy (a.v., 143).